

Immunotherapie

Bij immunotherapie wordt je immuunsysteem met geneesmiddelen aangepast of versterkt om kankercellen te bestrijden en te vernietigen.

Hoe werkt immunotherapie?

Immunotherapie is een behandeling met geneesmiddelen die de afweer van het lichaam beïnvloeden. Dat kan op verschillende manieren:

- De geneesmiddelen beïnvloeden de afweer van het lichaam rechtstreeks.
- De geneesmiddelen stimuleren het onderdrukte immuunsysteem.
- De geneesmiddelen maken de kankercellen beter herkenbaar voor het immuunsysteem.

Wanneer krijg je immunotherapie?

Immunotherapie wordt gebruikt bij de behandeling van meer en meer vaste tumoren. We combineren immunotherapie soms met andere behandelingen, zoals chemotherapie of doelgerichte therapie. Bij de behandeling van bepaalde tumoren, zoals een melanoom (een agressieve vorm van huidkanker) of nierkanker, combineren we twee immunotherapieën.

Hoe krijg je immunotherapie toegediend?

Meestal krijg je immunotherapie toegediend via een infuus maar het kan ook met een onderhuidse inspuiting of een pilletje.

Bijwerkingen

Alle kankerbehandelingen kennen jammer genoeg een aantal mogelijke bijwerkingen. De mate en ernst van de bijwerkingen verschillen per persoon en zijn afhankelijk van een groot aantal factoren. Je behandelend arts informeert je daarover zo volledig mogelijk.

Immunotherapie wordt door de meeste patiënten goed verdragen. Maar bij een deel van de patiënten kunnen tijdens de behandeling en zelfs nadat de behandeling gestopt is bijwerkingen optreden. Die zijn niet altijd omkeerbaar. Het immuunsysteem kan overactief worden tegen andere - gezonde - weefsels.

De meest voorkomende nevenwerkingen doen zich voor op de huid (huidveranderingen of -uitslag), in de schildklier of in het maag-darmstelsel (diarree). Ook andere organen kunnen worden aangetast. Eventuele klachten van die nevenwerkingen zijn soms vaag en moeilijk herkenbaar.

Meld nieuwe klachten en/of mogelijke bijwerkingen altijd aan je arts of een verpleegkundige op de afdeling waar je behandeld wordt. Zij kunnen je advies geven hoe je er het best mee omgaat. Het al dan niet optreden van bijwerkingen zegt niets over het effect van de behandeling tegen de kanker.

Ontwikkelingen

Immunotherapie is in volle ontwikkeling. Er komen regelmatig nieuwe medicijnen bij. Het is nog zoeken voor welke patiënten de therapie werkt. We moeten weten welk proces precies verstoord is om het te kunnen afremmen. Kankercellen hebben vaak ook verdedigingsmechanismen, waardoor ze de behandeling toch overleven.

Geneesmiddelen

- Je geneesmiddelen zijn specifiek voor jou en jouw ziekte voorgeschreven. Geef ze nooit aan andere personen en bewaar ze thuis op een veilige plaats.
- Neem de geneesmiddelen in zoals voorgeschreven.
- [Algemene aandachtspunten bij een kankerbehandeling met medicijnen.](#)
- [Hoe omgaan met bijwerkingen van een kankerbehandeling met medicijnen.](#)

Wetenschappelijk onderzoek

Mogelijk krijg je immunotherapie door deel te nemen aan een [klinische studie \(wetenschappelijk onderzoek\)](#).

Vragen?

Begrijp je sommige informatie niet goed? Vraag dan uitleg aan je arts of een verpleegkundige.

Zorgverleners

1 - 115 van 115

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Thomas Adams

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Max Adriaenssens

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Gynaecologie | Kliniek voor gynaecologische tumoren | Materniteit

Dr. Fatima Ahankour

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Kliniek voor gynaecologische tumoren

Dr. Zainab Amajoud

ZAS Augustinus

Algemene heelkunde | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Thomas Apers

ZAS Palfijn

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie | Urologie voor kinderen

Dr. Daphne Arnold

ZAS Middelheim

ZAS Paola

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Diane Beirnaert

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Kliniek voor hoofd-halstumoren | Medische beeldvorming

Dr. Anja Bernaerts

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

+1

Borstkliniek | Kliniek voor longtumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Charlotte Billiet

ZAS Augustinus

Algemene heelkunde | Kliniek voor spijsverteringstumoren | Obesitascentrum

Dr. Magali Blockhuys

ZAS Cadix

Kliniek voor huidtumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Nathalie Blockx

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

Algemene heelkunde | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Philip Boons

ZAS Augustinus

ZAS Vincentius

Gastro-enterologie | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Thomas Botelberge

ZAS Augustinus

Kliniek voor hoofd-halstumoren | MKA (mond-, kaak- en aangezichtschirurgie)

Prof. dr. Marieke Brands

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Labo voor pathologische anatomie

Dr. Glenn Broeckx

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Kliniek voor urologische tumoren | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Guido Buelens

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Borstkliniek

Dr. Klara Caers

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Michael Camerlinck

ZAS Hoge Beuken

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Hans Claes

ZAS Palfijn

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Charlotte De Bondt

ZAS Augustinus

ZAS Vincentius

Dr. Alida Dam

ZAS Middelheim

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Els De Droogh

ZAS Hoge Beuken

ZAS Middelheim

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Peter De Jonge

ZAS Palfijn

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Kim De Muynck

ZAS Hoge Beuken

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Kliniek voor longtumoren | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Christel De Pooter

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Plastische chirurgie

Dr. Lynn De Roeck

ZAS Cadix

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Aljosja De Schepper

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

+1

Kliniek voor hoofd-halstumoren | NKO (neus-, keel- en oorzaken)

Dr. Sophie De Schepper

ZAS Middelheim

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Tibaut Debacker

ZAS Middelheim

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Johan Debruyne

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

+1

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Sarah Declerck

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Labo voor pathologische anatomie

Dr. Frederik Deman

ZAS Augustinus

Algemene heelkunde | Chirurgie bij kinderen | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Stefanie Devriendt

ZAS Palfijn ZAS Paola

Kliniek voor urologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Piet Dirix

ZAS Augustinus ZAS Palfijn

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Jan Franken

ZAS Cadix ZAS Palfijn

Kliniek voor hoofd-halstumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Kliniek voor longtumoren | Thoracale heelkunde | Vaatheelkunde

Dr. Roderik Deleersnijder

Borstkliniek | Gynaecologie | Materniteit

Dr. Els Desmedt

ZAS Augustinus ZAS Sint-Jozef

Borstkliniek | Kliniek voor familiale kanker | Kliniek voor gynaecologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Luc Dirix

ZAS Augustinus

Kliniek voor neurologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Katrien Erven

ZAS Augustinus ZAS Palfijn

Gastro-enterologie | Kliniek voor spijsverteringstumoren

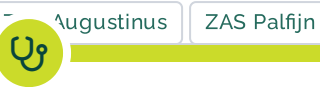
Dr. Michael Fried

ZAS Cadix ZAS Middelheim

Algemene heelkunde | Kliniek voor spijsverteringstumoren | Obesitascentrum

Dr. Yasmyne Geussens

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Jan Gysen

ZAS Cadix ZAS Palfijn

Borstkliniek | Kliniek voor gynaecologische tumoren

Dr. Jan Hauspy

ZAS Augustinus

Kliniek voor longtumoren | Thoracale heelkunde |
Vaatheelkunde

Dr. Paul Hollering

ZAS Cadix ZAS Hoge Beuken +1

Borstkliniek | Medische oncologie | Oncologisch
centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Petra Janssens

ZAS Augustinus ZAS Palfijn

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Joke Kuijk

ZAS Middelheim

Dr. Bart Gypen

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Inge Hantson

ZAS Augustinus ZAS Vincentius

Algemene heelkunde | Chirurgie bij kinderen | Kliniek
voor spijsverteringstumoren | Obesitascentrum

Dr. Stijn Heyman

ZAS Cadix ZAS Paola

Medische oncologie | Oncologisch centrum
Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Philippe Huget

ZAS Augustinus

Kliniek voor gynaecologische tumoren | Kliniek voor
spijsverteringstumoren | Oncologisch centrum
Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Ines Joye

ZAS Augustinus

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Lucas Landen

ZAS Augustinus ZAS Polikliniek Hof ter Schelde

+1

Kliniek voor longtumoren | Longziekten | Palliatieve zorg

Dr. Anneke Lefebure

ZAS Cadix

ZAS Erasmus

+1

Kliniek voor hoofd-halstumoren | MKA (mond-, kaak- en aangezichtschirurgie)

Prof. dr. Olivier Lenssen

ZAS Middelheim

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Elisa Luyckx

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Kliniek voor gynaecologische tumoren | Kliniek voor huidtumoren | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Melanie Machiels

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Gastro-enterologie | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Isabelle Maurissen

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

Kliniek voor neurologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Paul Meijnders

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Kliniek voor hoofd-halstumoren | Kliniek voor huidtumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Nathalie Meireson

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Kliniek voor neurologische tumoren | Kliniek voor urologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Carole Mercier

ZAS Augustinus

Kliniek voor hoofd-halstumoren | Kliniek voor neurologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Sacha Mignon

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

+1

Kliniek voor hoofd-halstumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Daan Nevens

ZAS Augustinus

Kliniek voor urologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Piet Ost

ZAS Augustinus

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Elise Peys

ZAS Middelheim

Algemene heelkunde | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Yves Pirenne

ZAS Hoge Beuken

ZAS Middelheim

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Filip Poelaert

ZAS Augustinus

ZAS Vincentius

Borstkliniek | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Philip Poortmans

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Annemie Prové

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Kliniek voor familiale kanker | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Kevin Punie

ZAS Augustinus

Kliniek voor hoofd-halstumoren | Kliniek voor huidtumoren | Kliniek voor neurologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Annemie Rutten

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Kliniek voor hoofd-halstumoren | Kliniek voor urologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Dirk Schrijvers

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

Gastro-enterologie | Kliniek voor spijsverteringstumoren

Dr. Marc Simoens

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Kliniek voor gynaecologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Stéphanie Smet

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Gynaecologie | Kliniek voor gynaecologische tumoren

Dr. Hetty Sonnemans

ZAS Palfijn

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie | Urologie voor kinderen

Dr. Marc Sorber

ZAS Middelheim

ZAS Paola

Kliniek voor urologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Michiel Strijbos

ZAS Augustinus

Kliniek voor gynaecologische tumoren | Kliniek voor longtumoren | Kliniek voor spijsverteringstumoren | Kliniek voor urologische tumoren | Medische oncologie | Oncologisch centrum Antwerpen | Palliatieve zorg

Dr. Wesley Teurfs

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

+1

Borstkliniek | Plastische chirurgie

Prof. dr. Filip Thiessen

ZAS Middelheim

Kliniek voor longtumoren | Thoracale heelkunde | Vaatheelkunde

Dr. Benoit Thomas

ZAS Augustinus

ZAS Polikliniek Hof ter Schelde

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Nele Toussaint

ZAS Middelheim

Kliniek voor longtumoren | Thoracale heelkunde | Vaatheelkunde

Dr. Tu Tran

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Kaat Trap

ZAS Middelheim

Algemene heelkunde | Kliniek voor
spijsverteringstumoren | Obesitascentrum | Thoracale
heelkunde

Dr. Jody Valk

ZAS Cadix

Borstkliniek | Nucleaire geneeskunde

Dr. Frank Van Acker

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Algemene heelkunde | Kliniek voor
spijsverteringstumoren

Dr. Vanessa Van Brandt

ZAS Palfijn

Kliniek voor hoofd-halstumoren | NKO (neus-, keel- en
oorziekten)

Dr. Nicholas Van Bruaene

ZAS Hoge Beuken

ZAS Middelheim

+1

Kliniek voor longtumoren | Kliniek voor
spijsverteringstumoren | Medische oncologie |
Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Thomas van Cann

ZAS Augustinus

Algemene heelkunde | Borstkliniek

Dr. Marijke Van de Moortel

ZAS Palfijn

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Sven Van De Velde

ZAS Cadix

ZAS Middelheim

+1

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Thomas Van den Broeck

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

+1

Borstkliniek | Kliniek voor urologische tumoren |
Medische oncologie | Oncologisch centrum
Antwerpen

Dr. Tom Van den Mooter

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Medische beeldvorming

Dr. Wim Van Dessel

ZAS Palfijn

Kliniek voor neurologische tumoren | Kliniek voor
spijverteringstumoren | Oncologisch centrum
Antwerpen | Palliatieve zorg

Dr. Frank Van Fraeyenhove

Gastro-enterologie | Kliniek voor
spijverteringstumoren

Dr. Quirine Van Pelt

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Hannah Van Puyvelde

ZAS Augustinus

ZAS Cadix

+2

Kliniek voor hoofd-halstumoren | MKA (mond-, kaak-
en aangezichtschirurgie)

Dr. Sien Van Roy

ZAS Middelheim

Algemene heelkunde | Kliniek voor
spijverteringstumoren | Obesitascentrum

Dr. Frank Van Sprundel

ZAS Cadix

Borstkliniek | Plastische chirurgie

Dr. Jana Van Thielen

ZAS Cadix

ZAS Middelheim

+1

Kliniek voor hoofd-halstumoren | Kliniek voor
huidtumoren | Kliniek voor longtumoren | Kliniek voor
urologische tumoren | Medische oncologie |
Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. Simon Van Wambeke

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Kliniek voor huidtumoren | Kliniek voor longtumoren |
Kliniek voor urologische tumoren | Oncologisch
centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Frederik Vandaele

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Kliniek voor familiale kanker | Kliniek voor
neurologische tumoren | Medische oncologie |
Oncologisch centrum Antwerpen

Dr. An Vandebroek

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

Kliniek voor gynaecologische tumoren | Kliniek voor
huidtumoren | Kliniek voor spijverteringstumoren |
Oncologisch centrum Antwerpen | Radiotherapie

Dr. Sabine Vanderkam

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Borstkliniek | Plastische chirurgie

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Jo Vanoorbeek

ZAS Augustinus

Kliniek voor urologische tumoren | Urologie

Dr. Eric Vergauwe

ZAS Augustinus ZAS Sint-Jozef

Dr. Roel Verbuyst

ZAS Cadix ZAS Palfijn

Borstkliniek | Plastische chirurgie

Dr. Nicolas Verhelle

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Kliniek voor gynaecologische tumoren

Dr. Luc Verkinderen

ZAS Augustinus

Borstkliniek | Plastische chirurgie

Dr. Nicolas Vermeersch

ZAS Middelheim ZAS Palfijn

Borstkliniek | Kliniek voor gynaecologische tumoren |
Medische oncologie | Oncologisch centrum
Antwerpen

Dr. Joanna Vermeij

ZAS Augustinus ZAS Middelheim +1

Borstkliniek | Medische beeldvorming | Medische
beeldvorming voor kinderen

Dr. Liesbet Vermeiren

ZAS Hoge Beuken ZAS Middelheim +1

Kliniek voor longtumoren | Longziekten

Dr. Dirk Verresen

ZAS Augustinus

Gastro-enterologie | Kliniek voor
spijsverteringstumoren

Dr. Jozef Wauters

ZAS Augustinus ZAS Vincentius

Borstkliniek | Kliniek voor familiale kanker | Kliniek voor
gynaecologische tumoren | Kliniek voor neurologische
tumoren | Kliniek voor spijsverteringstumoren |
Medische oncologie | Oncologisch centrum
Antwerpen | Radiotherapie

Algemene heelkunde | Kliniek voor
spijsverteringstumoren

Dr. Paul Willemsen

ZAS Hoge Beuken ZAS Middelheim

Dr. Reinhilde Weytjens

ZAS Augustinus

ZAS Palfijn

Kliniek voor longtumoren | Thoracale heelkunde |
Vaatheelkunde

Dr. Karen Wustenberghs

ZAS Augustinus

ZAS Sint-Jozef

+1

Diensten

1 - 8 van 8

Expertisecentrum

Borstkliniek

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Expertisecentrum

Kliniek voor gynaecologische tumoren

gynaecologische oncologie
kwaadaardige vrouwenziekten
pelviene oncologie

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

ZAS Sint-Jozef

ZAS Vincentius

Contacteer

Over deze dienst

Expertisecentrum

Kliniek voor hoofd-halstumoren

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

ZAS Vincentius

Contacteer

Over deze dienst

Contacteer

Over deze dienst

Expertisecentrum

Kliniek voor huidtumoren

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

Contacteer

Over deze dienst

Expertisecentrum

Kliniek voor longtumoren

Expertisecentrum

Kliniek voor spijsverteringstumoren

digestieve oncologie
spijsverteringskankers

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Cadix

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Contacteer

Over deze dienst

Expertisecentrum

Kliniek voor urologische tumoren

Urologische oncologie

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Cadix

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

ZAS Sint-Jozef

ZAS Vincentius

Contacteer

Over deze dienst

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

ZAS Vincentius

Contacteer

Over deze dienst

Afdeling

Medische oncologie

Aanwezig in de volgende locaties:

ZAS Augustinus

ZAS Middelheim

ZAS Palfijn

Contacteer

Over deze dienst

Info ombudsdienst

Heb je een compliment of ben je niet tevreden?

Dat kan je via de website melden aan de Ombudsdienst: zas.be/ombudsdienst

VU: Willeke Dijkhoffz, Kempenstraat 100, 2030 Antwerpen

Source: <https://www.zas.be/behandelingen/immunotherapie>